

Sygn. akt VIII *Pa 145/18*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy-Klimek
Sędziowie:	SSO Grzegorz Tyrka SSR del. Anna Capik-Pater (spr.)
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2019r. w Gliwicach

sprawy z powództwa U. S. (S.)

przeciwko Spółce (...) Spółce Akcyjnej w B.

o świadczenie rekompensacyjne

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 19 czerwca 2018 r. **sygn. akt** IV P 264/18

1) oddała apelację;

2) zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 1 012,50 zł (tysiąc dwanaście złotych i pięćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

(-) SSR del. Anna Capik-Pater (spr.) (-) SSO Jolanta Łanowy-Klimek (-) SSO Grzegorz Tyrka

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt VIII Pa 145/18

UZASADNIENIE

Powódka U. S. wniosła pozew przeciwko Spółce (...) S.A. w B. domagając się zasądzenia kwoty 10.000 zł, tytułem rekompensaty za utracone prawo do bezpłatnego węgla. Wskazała, że pobiera rentę po zmarłym L. O., który pracował w KWK (...) w Z.. Z tego tytułu przysługiwał jej deputat węglowy.

W odpowiedzi na pozew pozwana Spółka (...) S.A. w B., wniosła o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa radcy prawnego, według norm przepisanych. Na wstępie uzasadnienia wskazała, że zgodnie z art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 października 2017r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla przez osoby uprawnione do świadczenia rekompensacyjnego rozumie się emeryta i rencistę mających ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy zwanej dalej „rentą” i pobierających to świadczenie, uprawnionych w trakcie pobierania świadczenia z tytułu emerytury lub renty do bezpłatnego węgla na podstawie postanowień układów zbiorowych pracy porozumień lub innych regulacji obowiązujących w przedsiębiorstwie górniczym, które utraciły moc obowiązującą przed dniem wejścia w życie ustawy, na skutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń, wdowy, wdowców i sieroty mających ustalone prawo do renty rodzinnej po osobie o której mowa wyżej. Pozwana poniosła, że powódka nie może zostać uznana za osobę uprawnioną, ponieważ zawarła ponowny związek małżeński, w związku z czym nie posiada statusu wdowy. Za taką interpretacją przemawiają jej zdaniem przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2014r. prawo o aktach stanu cywilnego. Według pozwanej powódka, która wstąpiła w ponowny związek małżeński nie jest w stanie wykazać aktem stanu cywilnego, że jest wdową. Dodatkowo zdaniem pozwanej przepisy ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla są jednoznaczne katalog osób uprawnionych ma charakter zamknięty, a samo świadczenie jest finansowane z dotacji budżetowej. Okoliczności te jej zdaniem wykluczają stosowanie wykładni rozszerzającej przepisów tejże ustawy poprzez uznanie uprawnionych do rekompensaty osób, które nie mieszczą się w katalogu osób podmiotów wymienionych w przywołanym wcześniej art., 2 pkt. 1 lit b ustawy. Ostatecznie wskazała, że powódka nie przedstawiła żadnych dowodów na pobieranie renty rodzinnej.

Wyrokiem z 19 czerwca 2018 r. Sąd Rejonowy w Zabrze IV Wydział Pracy (sygn. akt IV P 264/18) zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 10.000 zł oraz nakazał pobrać od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Zabrzu kwotę 500 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, od obowiązku uiszczenia której powódka była zwolniona.

Sąd I instancji ustalił, że mąż powódki L. O. był pracownikiem KWK (...) w Z. i przeszedł na emeryturę. Jako renciście przysługiwał mu deputat węglowy. Z kolei U. S. ma ustalone prawo i pobiera rentę rodzinną po zmarłym mężu L. O. .

Pismem z dnia 19 marca 2018r. pozwana odmówiła powódce przyznania rekompensaty z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla wskazując, że wniosek złożyła osoba nieuprawniona, gdyż powódka wyszła ponownie za mąż, przez co utraciła status wdowy po emerycie/renciście, o którym mowa w art. 2 ust. 1 litera a ustawy z 12 października 2017 r.

Powyższy stan faktyczny Sąd I instancji ustalił w oparciu o powołane wyżej dowody, które nie były kwestionowane przez żadną ze stron postępowania. Sąd Rejonowy zaznaczył, że pozwana nie kwestionowała tego, iż powódka byłaby uprawniona do świadczenia rekompensacyjnego po L. O., lecz wskazała jedynie, że zawarcie ponownego związku małżeńskiego powoduje utratę tego prawa.

W tak ustalonym stanie faktyczny, w ocenie Sądu Rejonowego roszczenie powódki zasługiwało na uwzględnienie.

Stosownie do art. 2 ustawy z dnia 12 października 2017r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. z 2017r. poz. 1971) osobami uprawnionymi: do przedmiotowego świadczenia rekompensacyjnego są emeryci i renciści mający ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, zwanej dalej "rentą", i pobierający to świadczenie, uprawnieni w trakcie pobierania świadczenia z tytułu emerytury lub renty do bezpłatnego węgla na podstawie postanowień układów zbiorowych pracy, porozumień lub innych regulacji obowiązujących w przedsiębiorstwie górniczym, które utraciły moc obowiązującą przed dniem wejścia w życie ustawy, na skutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń oraz wdowy, wdowcy i sieroty mający ustalone prawo do renty rodzinnej po osobie, o której mowa wyżej.

W ocenie Sądu Rejonowego nie zasługuje na aprobatę stanowisko pozwanej, według którego ponowne zawarcie związku małżeńskiego przez powódkę spowodowało, że utraciła ona status osoby uprawnionej do bezpłatnego deputatu węglowego, gdyż przestała być wdową po uprawnionym renciście pozwanej. Należy podzielić stanowisko

wyrażone przez Sąd Apelacyjny w Katowicach w uzasadnieniu wyroku z dnia 22 września 2005r. sygn. akt III AUa 231/04, w którym wskazano, że brak jest ustawowych podstaw do twierdzenia, że wdowa, która ponownie zawarła związek małżeński, wobec utraty statusu wdowy, traci prawo do renty rodzinnej po pierwszym mężu. Regulacja ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 1998r. Nr 162, poz. 1118), jest w tym zakresie jednolita i ustawa nie przewiduje żadnych odstępstw. Należy zauważyć, że nie obowiązują już przepisy cytowanej wcześniej ustawy, które powodowały utratę prawa do renty rodzinnej po zawarciu ponownego związku małżeńskiego. Jednocześnie przepisy dotyczące nabycia prawa do deputatu węglowego nie regulowały tej kwestii. Tym samym, zdaniem Sądu Rejonowego nie ulega więc wątpliwości, że powódka, jako uprawniona do pobierania renty rodzinnej ((...)), po zmarłym L. O., byłym pracowniku poprzednika prawnego pozwanej, nabyła prawo do świadczenia rekompensacyjnego z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla, według zasad określonych w ustawie z dnia 12 października 2017r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. z 2017r. poz. 1971).

Mając powyższe na uwadze Sąd I instancji stwierdził, że skoro powódka nie utraciła prawa do renty rodzinnej po zmarłym pierwszym mężu to, zgodnie z postanowieniami ustawy spełnia jedyną wymienioną w tych akcie prawa przesłankę do otrzymywania bezpłatnego deputatu węglowego, to jest posiada uprawnienie do otrzymywania renty rodzinnej po byłym pracowniku pozwanej. Biorąc pod uwagę powyższe Sąd uwzględnił żądanie powódki i orzekł jak w punkcie pierwszym wyroku. Kwota zasądzonej rekompensaty została określona w pkt 4 ust. 1 ustawy z 12 października 2017 r.

O kosztach sądowych Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 2018, poz. 300 j.t., ze zm.)

Z powyższym wyrokiem nie zgodziła się strona pozwana. Wywiodła apelację, w której zarzuciła Sądowi I instancji :

naruszenie prawa materialnego, a to art. 2 pkt l) lit. b) ustawy z dnia 12 października 2017 r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. z 2017 r. poz. 1971), poprzez jego błędną wykładnię, a w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie, polegające na uznaniu, iż uprawnionymi do świadczenia rekompensacyjnego w rozumieniu powołanego przepisu ustawy są osoby, które po śmierci małżonka wyszły ponownie za mąż i pozostają w związku małżeńskim, pomimo, iż ustawa stanowi wyraźnie, że uprawnionymi do rekompensaty są wyłącznie osoby, które posiadają status wdowy/wdowca po osobie, o której mowa w art. 2 pkt l) lit. a) ww. ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym.

Wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania, a w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Ponadto domagała się zasądzenia od powódki na rzecz pozwanej obowiązku zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, a w tym kosztów zastępstwa radcy prawnego według norm przepisanych.

Powódka wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja strony pozwanej jest nieuzasadniona i podlegała oddaleniu.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd I instancji poczynił prawidłowe ustalenia odnośnie stanu faktycznego, przeprowadził niezbędne postępowanie dowodowe, a następnie w prawidłowy sposób, zgodnie z zasadami logiki i doświadczenia życiowego dokonał trafnej oceny zebranych dowodów i wyciągnął właściwe wnioski, które legły u podstaw wydania zaskarżonego wyroku. Sąd Rejonowy w pisemnym uzasadnieniu wyroku wyjaśnił w oparciu o jakie dowody i dlaczego dokonał ustaleń faktycznych w rozpoznawanej sprawie

Z powyższych względów Sąd Okręgowy przyjął ustalenia poczynione przez Sąd Rejonowy za własne co oznacza, iż zbędnym jest ich szczegółowe powtarzanie w uzasadnieniu wyroku Sądu odwoławczego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998r., I PKN 339/98, OSNP 1999/24/776).

Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy przeprowadził także właściwą ocenę prawną stanu faktycznego w przedmiotowej sprawie. W rozważaniach prawnych Sąd Rejonowy szczegółowo umotywował swoje stanowisko i Sąd II instancji w całości je podziela. Zarzuty apelacji nie zdołały podważyć trafności rozstrzygnięcia Sądu I instancji.

Wdowa poprzez fakt ponownego zamążpójścia nie przestaje spełniać przesłanki bycia wdową i nie zostaje w ten sposób wyłączona z kręgu osób uprawnionych w rozumieniu art. 2 ust 1b ustawy z dnia 12 października 2017r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla. (Dz.U z dnia 23 października 2017r.). Przepis wskazuje m.in. na wdowy mające ustalone prawo do renty rodzinnej Wdowa zaś, która zawarła ponownie związek małżeński, nadal ma prawo do renty rodzinnej po pierwszym mężu. Tylko taka interpretacja powołanego artykułu pozwoli na osiągnięcie celu ustawy jakim jest „zrekompensowanie, do pewnego stopnia, w ramach możliwości budżetu państwa, strat finansowych poniesionych przez osoby, które otrzymywały bezpłatny węgiel w naturze lub w ekwiwalencie na podstawie układów zbiorowych pracy i porozumień z nimi związanych” . (z uzasadnienia projektu ustawy z dnia 12 października 2017r.).

Z opisanych wyżej względów , zarzuty podniesione przez stronę pozwaną w apelacji nie zasługują na uwzględnienie i na podstawie art. 385 k.p.c. oddalono ją jako bezzasadną.

O kosztach postępowania, Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc w zw. z §9 ust. 1 pkt 2 w zw. z §10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. zasądając od pozwanej, jako od strony przegrywającej proces, na rzecz powódki 1012,50 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

(-) SSR del. Anna Capik-Pater (spr.) (-) SSO Jolanta Łanowy-Klimek (-) SSO Grzegorz Tyrka

Sędzia Przewodniczący Sędzia